

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenkieliseen versioon parhailtaan.

ranska

Swipe to change

Sovittelu EU-maissa

Riidan voi yrittää ratkaista oikeudenkäynnin vireillepanon sijasta sovittelun avulla. Tässä vaihtoehtoisessa riitojenratkaisumuodossa sovittelija auttaa asianosaisia pääsemään sopimukseen. Ranskassa hallitus ja ammattilaiset ovat panneet merkille sovittelun edut.

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.

Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatšekkitanskasaksavirokreikkaenglantikroaatiialatvialiettuaunkarimaltahollantipuola
portugaliromanaslovakkisloveeniruotsi

Keneen pitäisi ottaa yhteyttä?

Ranskassa ei ole keskusviranomaista tai hallituksen elintä, joka olisi vastuussa sovittelijan ammatin sääntelystä. Sellaista ei ole tällä hetkellä myöskään suunnitteilla.

Perheoikeuden alalla toimii kansalaisjärjestöjä.

Perhesovitteluyhdistys **APMF (Association Pour la Médiation Familiale)** ilmoitti vuonna 2013 jäsenmääräkseen 700, joista suurin osa on sovittelijoita. Yhdistys ylläpitää erittäin helppokäyttöistä aluekohtaista sovittelijaluetteloa.

Perhesovitteluyhdistysten kansallinen liitto **FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiales)** ilmoitti kattavansa vuonna 2012 yli 480 perhesovittelupaikkaa, joista se ylläpitää luetteloa.

Muita hyödyllisiä osoitteita:

Pariisin sovittelu- ja välimieskeskus **CMAP (Centre de Médiation et d'Arbitrage de Paris)** käsittelee (suur)yritysten välisiä riita-asioita.

Selvitys-, välimies- ja sovitteluasioiden asiantuntijainstituutti **IEAM (l'Institut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation)** kokosi vuonna 2012 yhteen yli 100 sopimusperustaisen tai oikeuden määräämän sovittelun asiantuntijaa talous- ja rahoitusala, juridiikan ja verotuksen alalla, lääketieteen alalla, rakentamisen ja julkisten rakennusurakoiden alalla sekä teollisuuden, raaka-aineiden ja liikenteen alalla.

Riippumattomien sovittelijoiden ja tehtävään määrättyjen asiantuntijoiden liitto **FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux)** käsittelee satakunta kiinteistö- ja teollisuusalan ammattilaista, joiden sovittelutoiminta täydentää heidän asiantuntijuuttaan eri aloilla (rakentaminen, kiinteistöala, teollisuus, palvelut, liiketoiminta, sosiaalasiat ja julkinen talous, tietotekniikka, ympäristö, lääketiede ja sen lähialat).

Sovittelukeskusten kansallinen liitto **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation)** kokosi vuonna 2012 yhteen 79 eri alueiden asianajajakuntien sovittelukeskusta. Se saa tukea CNB:ltä, ja sillä on monia yhteyksiä oikeusjärjestelmään. Jäsenluettelo on saatavissa verkkosivulta.

Kansallinen sovittelijayhdistys **ANM (Association Nationale des Médiateurs)** on perustettu vuonna 1993. Siihen kuului vuonna 2012 parikymmentä yhdistystä ja noin 300 jäsentä, jotka jakautuvat yhteentoista alueelliseen jaostoon. Yhdistys on laatinut sovittelijan kansallisen toimintasäännöksen. Jäsenluettelo on verkkosivulla.

Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä?

Ranskan oikeusjärjestyksessä asianosaiset voivat käyttää sovittelua kaikilla oikeuden aloilla, kunhan sovittelu ei riko "yleisen edun nimissä annettuja sääntöjä". Tällä tarkoitetaan, ettei sovittelun avulla voida esimerkiksi kiertää avioliittoa tai avioeroa koskevia pakollisia sääntöjä.

Sovittelua käytetään erityisesti **perheasioissa** (perheoikeuden tuomari perheasiain sovittelijan välityksellä) ja **pienissä riita-asioissa** (paikallistuomioistuimen tai vähäisiä riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen alaan kuuluvat asiat sovittelijan välityksellä).

Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?

Sovittelun käyttö

Sovittelun edellytyksenä on **asianosaisten ennalta antama suostumus**.

Kun kanne on pantu vireille tuomioistuimessa, riita-asian ratkaiseva tuomari voi asianosaisten suostumuksen saatuaan nimetä ulkopuolisen henkilön selvittämään kummankin osapuolen näkemyksiä tarkoituksena löytää ratkaisu riitaan, jossa he ovat vastapuolina (siviiliprosessilain 131-1 §).

Huoltajuuden määräämistä tai avioeroon liittyviä väliaikaisia toimenpiteitä koskevissa kysymyksissä tuomari voi myös kehottaa asianosaisia osallistumaan asianosaisille maksuttomaan sovitteluun koskevaan tiedotustilaisuuteen, josta ei voida määrätä erityistä seuraamusta (siviililain 255 ja 373-2-10 §).

Marraskuun 16. päivänä 2011 annetulla asetuksella (*ordonnance*) nro 2011-1540 saatettiin osaksi kansallista lainsäädäntöä direktiivi 2008/52/EY, jossa määritellään puitteet riitojen sovinnollisen ratkaisemisen edistämiseksi kolmannen osapuolen, sovittelijan, avulla. Asetuksella laajennettiin direktiivin soveltamisala rajat ylittävän sovittelun lisäksi maan sisällä tapahtuvaan sovitteluun lukuun ottamatta riitoja, jotka liittyvät työsuhteeseen tai hallinto-oikeuteen.

Marraskuun 16. päivänä 2011 annetulla asetuksella muutetaan aiemmin mainittua 8. helmikuuta 1995 annettua lakia siten, että siinä vahvistetaan yleiset puitteet sovittelulle. Siinä määritellään sovittelun käsite ja täsmennetään sovittelijaa koskevia vaatimuksia sekä vahvistetaan sovittelun luottamuksellisuuden periaate, joka on prosessin onnistumisen keskeinen edellytys.

Määräyksessä vahvistetaan periaate, jonka mukaan riita-asiaa käsittelevä tuomari voi missä vaiheessa tahansa nimittää sovittelijan, joka voi käytännössä olla samalla oikeudellinen sovittelija (*conciliateur de justice*). Tuomari ei kuitenkaan voi siirtää sovittelijan tehtäväksi avio- tai asumuseroon liittyvää alustavaa sovittelua. Jos tuomari ei ole saanut osapuolia suostumaan sovitteluun, hän voi määrätä heidät tapaamaan sovittelijan, joka selittää heille sovittelumenettelyn tarkoituksen ja etenemisen. Nykyisen lainsäädännön mukaan tämä tiedotustehtävä voidaan antaa ainoastaan oikeudellisille sovittelijoille ja perheasiain sovittelijoille.

Marraskuun 16. päivänä 2011 annetun asetuksen soveltamisesta 20. tammikuuta 2012 annetulla asetuksella (*décree*) lisätään siviiliprosessilakiin V osa, jossa käsitellään riitojen sovinnollista ratkaisemista (*résolution amiable*) ja tarkennetaan erilaisiin sovitteluprosesseihin (*médiation* ja *conciliation conventionnelle*) sekä sovintoratkaisuihin sovellettavia sääntöjä. Tämä V osa kuuluu yhteen siviiliprosessilain VI (*conciliation*) ja VI a (*médiation judiciaire*) osaston kanssa. Lisäksi 20. maaliskuuta 1978 annettua asetusta nro 78-381 on muutettu, eikä se sisällä enää muita kuin oikeudellisia sovittelijoita koskevia sääntöjä.

Sovittelun sääntely

Sovittelijoille ei ole valtakunnallisia toimintasääntöjä.

Pariisin kauppa- ja teollisuuskamari on laatinut käytännösäännöt ja huolehtii itsesääntelystä.

Perheoikeuden alalla perheasiain sovittelijat noudattavat kahden perhesovittelun keskusjärjestön **ammattieettisiä sääntöjä**: he nimittäin kuuluvat joko henkilökohtaisesti tai työnantajansa välityksellä **perhesovitteluyhdistykseen (APMF)** tai **perhesovitteluyhdistysten kansalliseen liittoon (FENAMEF)**. Nämä säännöt perustuvat CNCMF:n 22. huhtikuuta 2003 hyväksymiin ”perhesovittelun ammattieettisiin sääntöihin”. APMF:n verkkosivuilla todetaan seuraavaa: ”APMF on saattanut voimaan ammattieettisen säännösten, joka sisältää ammatin harjoittamisen eettiset säännöt ja perhesovittelun harjoittamisen ehdot Ranskassa. Säännöstöä noudattavat kaikki alan toimijat.”

Sovittelukeskusten kansallinen liitto **FNCM, (Fédération Nationale des Centres de Médiation)** hyväksyi maaliskuussa 2008 ammattieettisen säännösten (*code de déontologie*), joka perustuu ”sovittelijoita koskevaan eurooppalaiseen menettelysäännöstöön”.

Tiedotus ja koulutus

Sovitteluun liittyvää virallista kansallista Internet-sivustoa ei ole.

Nykyisellään Ranskan positiivisessa oikeudessa ei säädetä erityisestä koulutuksesta sovittelijoille perheoikeutta lukuun ottamatta. Tällä alalla nimittäin on otettu käyttöön **perheasiain sovittelijan tutkinto 2.** joulukuuta 2003 annetulla asetuksella (*décret*) ja 12. helmikuuta 2004 annetulla määräyksellä (*arrêté*). Perhesovittelua koskevilla säädöksillä edellytetään hyväksytyjen laitosten tarjoamaa ammatillista koulutusta ja alueen prefektin myöntämää tutkintoa, joka perustuu koulutukseen tai taitojen näytöstä koostuvaan kelpuutuskokeeseen. Koulutusta annetaan **terveys- ja sosiaaliasioiden alueellisen toimiston (DRASS)** hyväksymissä keskuksissa. Opiskelijat saavat näissä keskuksissa koulutusta 560 tuntia kolmen vuoden aikana sekä harjoittelua vähintään 70 tuntia.

Koulutuksen päätteeksi kokelas suorittaa päättökokeen.

Paljonko sovittelu maksaa?

Oikeuden ulkopuolinen tai oikeudellinen sovittelu on maksullista henkilöille, jotka käyttävät tätä vaihtoehtoista riidanratkaisumenettelyä. Oikeudellisessa sovittelussa **sovittelijan korvaus** voidaan kattaa oikeusavusta. Kaikissa tapauksissa korvauksen **vahvistaa hinnoitteleva tuomari** tehtävän suorittamisen jälkeen muistion ja kululaskelman perusteella (19. joulukuuta 1991 annetun asetuksen nro 91-1266 119 §).

Tuomari vahvistaa vakuuden ja palkkion (siviiliprosessilain 131-6 ja 131-3 §). Koska säädöksissä ei määritellä tarkkaa hintataulukkoa, perhesovittelun palvelujen **yksikköhinta** on siis **vaihtuva**. Perhesovittelupalvelua tarjoavat yksiköt ovat sitoutuneet noudattamaan asianosaisten tulojen mukaan **muuttuvaa kansallista hinnastoa** kansallisessa pöytäkirjassa, jonka ovat allekirjoittaneet oikeusministeriö, työ-, työmarkkinasuhde-, perhe- ja solidaarisuusministeriö, kansallinen perheavustuskassa ja maatalouden sosiaalivakuutuksen keskinäinen keskusetuuskassa. Asianosaisten kultakin kerralta ja henkilöltä maksama osuus voi vaihdella 5 eurosta 131,21 euroon tuomarin harkinnan mukaan.

Perheasioissa CNAF (**Caisse nationale des allocations familiales**) on ottanut käyttöön sopimusjärjestelyn, jonka ansiosta laitokset voivat saada perhesovittelupalvelua tiettyjen normien täytyessä.

Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?

Jos asiaa ei käsitellä tuomioistuimessa, siviiliprosessilain 1565 §:n mukaan osapuolten aikaansaama sopimus voidaan saattaa täytäntöönpanokelpoiseksi hyväksyttämällä se tuomioistuimessa, jolla olisi asiassa toimivalta.

Jos sovittelu tapahtuu tuomioistuinkäsittelyn yhteydessä, siviiliprosessilain 131-21 §:n mukaan osapuolten aikaansaaman sopimuksen vahvistaa näiden pyynnöstä asiaa käsittelevä tuomioistuin.

Siviiliprosessien täytäntöönpanosääntöjen (*code des procédures civiles d'exécution*) L111-3 1 §:n mukaan oikeuden ulkopuolisessa tai oikeudellisessa sovittelussa aikaansaadut sopimukset ovat täytäntöönpanokelpoisia asiakirjoja, jos yleiset tai hallinnolliset tuomioistuimet ovat vahvistaneet ne täytäntöönpanokelpoisiksi.

Päivitetty viimeksi: 13/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvalliot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvalliot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.